

موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی

معاونت پژوهشی

دفتر آمار و پایش اقتصادی

بررسی تحولات صنایع بزرگ کشور

در شش ماهه ۱۳۹۳

(بر اساس آمار بانک مرکزی)

دی ۱۳۹۳

گزارش

بسمه تعالی

بانک مرکزی، شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی کشور را برای شش ماهه ۱۳۹۳، به قیمت‌های ۱۳۹۰ و به صورت مقدماتی منتشر کرده است. بر اساس این ارقام، رشد شاخص تولید در شش ماهه ۹۳ نسبت به شش ماهه اول ۹۲، ۶/۶ درصد بوده است. این در حالی است که در فصل اول ۹۳، نرخ رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۹/۴ درصد گزارش شده که در فصل دوم ۹۳، به ۴ درصد کاهش یافته است. از طرف دیگر، نرخ رشد فصل دوم نسبت به فصل اول سال ۹۳، ۱/۵ درصد بوده است که بسیار کمتر از رقم هم ارز آن در سال ۹۲، یعنی ۶/۸ درصد می‌باشد. به منظور بررسی دقیق‌تر وضعیت تحولات رشد صنعت در فصل اول و دوم سال ۹۳، نرخ‌های رشد شاخص تولید فعالیت‌های مختلف صنعتی و سهم از رشد آن‌ها، مطابق با گزارش بانک مرکزی در جدول ۱ ارایه شده است. بر اساس نتایج جدول ۱، ۴/۴ واحد درصد از رشد ۶/۶ درصدی صنایع بزرگ کشور، مربوط به کد ۲۹ یعنی صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر است که اصطلاحاً صنایع خودروسازی نامیده می‌شود. به عبارت دیگر، ۶۷ درصد رشد کشور در شش ماهه ۹۳ از صنعت خودرو حاصل شده و بقیه آن، یعنی ۳۳ درصد (یا ۲/۲ واحد درصد از ۶/۶ درصد)، از فعالیت‌های صنعتی دیگر بدست آمده است. در جدول ۲، عملکرد کارگاه‌های بزرگ صنعتی، به صنایع خودرو و صنایع به جز خودرو تفکیک شده است.

نرخ رشد به درصد و سهم از رشد به واحد درصد

جدول ۱: عملکرد کارگاه‌های بزرگ صنعتی به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی

	نرخ رشد فصل اول ۹۳	نرخ رشد فصل دوم ۹۳	نرخ رشد شش ماهه ۹۳	سهم از رشد فصل اول ۹۳	سهم از رشد فصل دوم ۹۳	سهم از رشد شش ماهه ۹۳
10	12.1	1.7	6.7	0.90	0.13	0.50
11	11.3	9.8	10.5	0.10	0.10	0.10
12	-22.5	-21.7	-22.1	-0.13	-0.11	-0.12
13	-1.3	4.0	1.4	-0.02	0.07	0.03
14	-6.9	4.9	-1.5	-0.01	0.01	0.00
15	5.8	18.3	11.8	0.00	0.01	0.01
16	-7.9	-6.1	-6.9	-0.03	-0.02	-0.02
17	0.2	-11.0	-5.7	0.00	-0.06	-0.03
18	25.6	-12.4	3.9	0.02	-0.01	0.00
19	-1.8	3.6	0.9	-0.02	0.04	0.01
20	5.0	-3.4	0.9	1.57	-0.98	0.27
21	8.6	-9.5	-1.9	0.21	-0.30	-0.05
22	-5.3	-15.2	-10.4	-0.12	-0.35	-0.24
23	-5.3	-10.2	-7.8	-0.65	-1.25	-0.96
24	9.2	7.3	8.2	2.24	1.74	1.98
25	17.3	10.9	14.0	0.41	0.27	0.34
26	3.1	29.5	16.2	0.02	0.21	0.12
27	15.0	9.7	12.2	0.50	0.33	0.41
28	-4.4	1.4	-1.5	-0.08	0.03	-0.03
29	86.2	57.4	68.9	4.56	4.27	4.41
30	5.3	15.9	10.6	0.02	0.05	0.03
31	-27.2	0.0	-15.0	-0.06	0.00	-0.03
32	7.1	-34.7	-16.8	0.01	-0.07	-0.03
33	46.0	-38.4	-12.9	0.00	-0.01	0.00
	9.4	4.0	6.6	9.4	4.0	6.6

ماخذ: نرخ رشد فعالیت‌ها، بانک مرکزی و سهم از رشد فعالیت‌ها، دفتر آمار و پایش اقتصادی موسسه

همانگونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، در شش ماهه ۹۳، نرخ رشد صنایع خودروسازی ۶۸/۹ درصد و نرخ رشد سایر صنایع، ۲/۴ درصد بوده و این در حالی است که در فصل اول ۹۳، نرخ رشد صنایع خودروسازی ۸۶/۲ درصد و نرخ رشد سایر صنایع ۵/۲ درصد برآورد شده است. اما در فصل دوم، نرخ‌های رشد مذکور به ترتیب به ۵۷/۴ و ۰/۲- درصد کاهش یافته است.

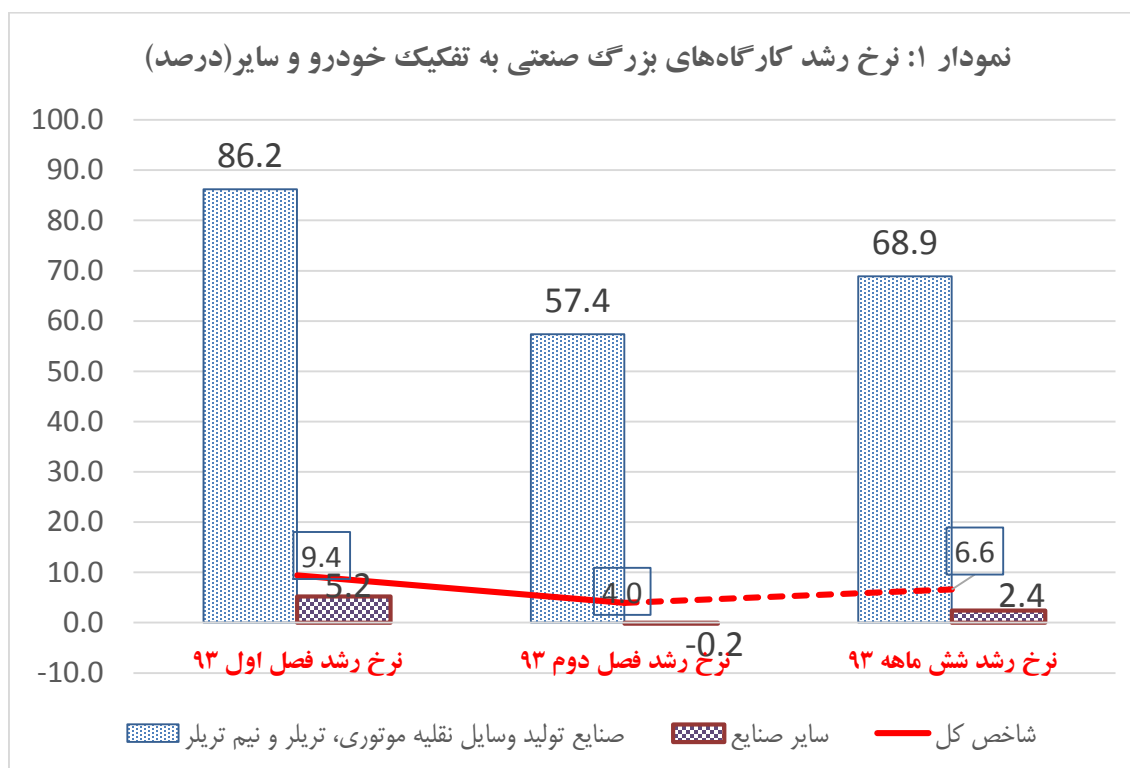
نرخ رشد به درصد و سهم از رشد به واحد درصد

جدول ۲: عملکرد کارگاه‌های بزرگ صنعتی به تفکیک خودرو و سایر

	نرخ رشد فصل اول ۹۳	نرخ رشد فصل دوم ۹۳	نرخ رشد شش ماهه ۹۳	سهم از رشد فصل اول ۹۳	سهم از رشد فصل دوم ۹۳	سهم از رشد شش ماهه ۹۳
10 صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر	86.2	57.4	68.9	4.6	4.3	4.4
11 سایر صنایع	5.2	-0.2	2.4	4.9	-0.2	2.2
12 شاخص کل	9.4	4.0	6.6	9.4	4.0	6.6

ماخذ: دفتر آمار و پایش اقتصادی موسسه بر اساس آمار بانک مرکزی

نتایج مذکور، در نمودار ۱ نیز نشان داده شده است.

بر اساس جدول ۳، از ۲۴ فعالیت صنعتی مندرج در گزارش بانک مرکزی، ۱۰ فعالیت وضعیت رو به بهبود و ۱۴ فعالیت وضعیت رو به افت داشته‌اند. اما نکته‌ای که لازم است مورد توجه قرار گیرد، وزن فعالیت‌هایی است که دارای شرایط رو به بهبود بودند. وزن این فعالیت‌ها در فصل اول و دوم سال ۹۲، که به عنوان مبنای محاسباتی سال ۹۳ قرار می‌گیرند، حدود ۷ درصد صنایع بزرگ است. به عبارت دیگر، ۹۳ درصد وزن تولید مربوط به فعالیت‌هایی است که

شرایط آن‌ها در فصل دوم، به هر صورتی بدتر از فصل اول ۹۳ است. در گروه اخیر، صنایع خودروسازی نیز حضور دارند که نرخ رشد آن‌ها از ۸۶ درصد در فصل اول به ۵۷ درصد در فصل دوم ۹۳ کاهش یافته است.

جدول ۳: تغییر وضعیت فعالیت‌های اقتصادی از نظر نرخ رشد و فراوانی آن‌ها

ردیف	وضعیت فعالیت در فصل اول و فصل دوم ۹۳	تعداد فعالیت
1	فعالیت‌هایی که دارای رشد مثبت بوده‌اند و رشد مثبت آن‌ها افزایش یافته است	3
2	فعالیت‌هایی که دارای رشد مثبت بوده‌اند و رشد مثبت آن‌ها کاهش یافته است	6
3	فعالیت‌هایی که دارای رشد منفی بوده‌اند و رشد آن‌ها مثبت شده است	5
4	فعالیت‌هایی که دارای رشد مثبت بوده‌اند و رشد آن‌ها منفی شده است	6
5	فعالیت‌هایی که دارای رشد منفی بوده‌اند و رشد منفی آن‌ها کاهش یافته است	2
6	فعالیت‌هایی که دارای رشد منفی بوده‌اند و رشد منفی آن‌ها افزایش یافته است	2
	جمع	24

بر اساس مطالب بالا، به طور خلاصه می‌توان گفت که قسمت عمده رشد تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی در فصل‌های اول و دوم و نیز شش ماهه ۹۳، ناشی از رشد بالای صنعت خودرو است. سایر فعالیت‌های صنعتی، در فصل اول و دوم ۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشد ملایم اما کاهنده‌ای را تجربه کرده‌اند که در فصل دوم، علامت رقم نرخ رشد آن‌ها منفی بوده است. این وضعیت، ضمن اینکه عدم توازن عمیق در رشد صنعتی را نمایان می‌سازد، خروج قطعی از وضعیت رکودی را نیز با چالش‌های اساسی روبرو خواهد ساخت.